

<https://doi.org/10.15407/socium2025.01.110>
УДК 303.62

Creative Commons Attribution 4.0 International

Демчук В.С., соціолог проекту U-Report, ГО “Українська Волонтерська Служба”, вул. Князів Острозьких, 46/2, Київ, 01015, Україна, email: valiademchuk18@gmail.com, ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-1022-0843>,

Гупало А.І., аналітик проекту U-Report, ГО “Українська Волонтерська Служба”, вул. Князів Острозьких, 46/2, Київ, 01015, Україна, email: gupalo.artem@gmail.com, ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0003-4624-5812>

**ДАЙДЖЕСТ ОПИТУВАНЬ U-REPORT: І КВАРТАЛ 2025 Р.
(ПРОФОРІЄНТАЦІЯ У ШКІЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ,
УЧАСТЬ СТУДЕНТІВ В ОРГАНАХ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ,
ОСВІТНІ ПОТРЕБИ ШКОЛЯРІВ)**

Показано результати опитувань інноваційного молодіжного проекту U-Report за січень – березень 2025 р., зокрема, щодо профорієнтації у шкільному середовищі, участі студентів в органах студентського самоврядування, освітніх потреб школярів.

Ключові слова: U-репорт, думка молоді, молодь, профорієнтація, профорієнтаційні заходи, органи студентського самоврядування, студент, учень, навчання, освітні потреби.

Demchuk V.S., sociologist of the U-Report project, NGO "Ukrainian Volunteer Service", 46/2, Kniaziv Ostrozkykh Str., Kyiv, 01015, Ukraine, email: valiademchuk18@gmail.com, ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-1022-0843>,

Hupalo A.I., analyst of the U-Report project, NGO "Ukrainian Volunteer Service", 46/2, Kniaziv Ostrozkykh Str., Kyiv, 01015, Ukraine, email: gupalo.artem@gmail.com, ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0003-4624-5812>

**DIGEST OF U-REPORT SURVEYS: 1ST QUARTER OF 2025
(CAREER GUIDANCE IN THE SCHOOL ENVIRONMENT,
STUDENT PARTICIPATION IN STUDENT SELF-GOVERNMENT BODIES,
EDUCATIONAL NEEDS OF STUDENTS)**

The results of surveys of the innovative youth project U-Report are shown for January – March 2025: career guidance in the school environment, student participation in student self-government bodies, educational needs of students.

Keywords: U-Report, youth opinion, youth, career guidance, career guidance activities, student self-government bodies, student, pupil, education, educational needs.

Громадська організація “Українська Волонтерська Служба” спільно з ЮНІСЕФ в Україні реалізовує глобальний молодіжний проєкт U-Report (“Ю-Репорт”)¹.

¹ Приєднатись до U-Report можна у трьох чат-ботах: “Телеграм”, “Вайбер”, “Фейсбук месенджер”. Щоб запустити бот, потрібно написати слово “СТАРТ”. Інформацію про проєкт, посилання на чат-боти, а також результати опитувань можна знайти за посиланням: <https://ukraine.ureport.in/about/>.

© Демчук В.С., Гупало А.І., 2025

Проект U-Report – інтерактивний інструмент для проведення щотижневих актуальних опитувань серед підлітків і молоді через соціальні мережі “Фейсбук Месенджер”, “Телеграм”, “Вайбер”. Результати опитувань використовуються у діяльності урядових установ, громадських об’єднань і міжнародних організацій.

Сьогодні U-Report реалізовано у 96 країнах світу та налічує майже 37 млн учасників.

В Україні кількість U-репортерів становить більше ніж 160 тис. осіб і постійно зростає. За 9 років існування проекту команда U-Report запустила понад 300 опитувань на актуальні теми для молоді та провела більше ніж 500 презентацій і тренінгів по всій Україні.

U-Report – простий спосіб молоді донести свою думку до осіб, які приймають рішення. У попередніх публікаціях ми ділилися думками молоді щодо зацікавленості у внутрішньому туризмі, запитували про рівень фінансової грамотності й знання щодо ядерної та радіаційної безпеки [1].

В останніх матеріалах висвітлено погляди молоді на культуру благодійності, ставлення до одностатевих партнерств і насильства у стосунках [2]. Проаналізовано фізичну активність, обізнаність підлітків щодо менструальної гігієни, техніки самопомоги, ставлення до вакцинації, індексу значущості молоді, участі у відновленні України, молодіжної політики та читацьких інтересів [3]. В останньому матеріалі ділилися планами молоді щодо майбутнього, а також досвідом молоді у волонтерстві [4].

Респонденти мали можливість обирати кілька варіантів відповіді, тому сума відсотків може не дорівнювати 100% в деяких питаннях. Опитування U-Report не є репрезентативними, вибірка складається з користувачів чат-ботів U-Report.

Опитування “Профорієнтація у шкільному середовищі” проведено з 16 по 24 січня 2025 р. спільно з громадською організацією UMIND, яка реалізує освітні проекти для молоді в Україні. В опитуванні взяли участь 2161 школяр віком 14–17 років. Метою опитування було з’ясувати поточний стан профорієнтаційних ініціатив у закладах загальної середньої освіти України. Отримані результати використовуватимуться для створення профорієнтаційної програми для учнів старших класів.

Респондентам було поставлено запитання про обізнаність з поняттям “профорієнтація”. З’ясувалося, що чверть опитаних (24,2%, N = 2161) не знає, що це таке. Водночас серед учнів віком 16–17 років рівень обізнаності вищий (86,5%) порівняно з учнями віком 14–15 років (66,8%). Статевий розподіл також демонструє відмінності: серед дівчат профорієнтацію знають 78,2%, серед хлопців – 69,5%. У регіональному розрізі найбільш обізнаними виявилися респонденти з Києва – 90,9%. Натомість у західному регіоні майже третина (31,3%) зазначила, що не знають, що таке профорієнтація.

Одним із головних аспектів опитування стало з’ясування, чи проводяться в школах заходи, що сприяють професійному самовизначенню учнів. Лише 15,9% опитаних зазначили, що такі заходи проводяться часто. Найбільша частка респондентів (42,2%) відповіла, що подібні активності відбуваються, але рідко. Водночас третина учнів (30,5%) повідомила, що у їхніх школах такі заходи не проводяться взагалі. Ще 11,5% респондентів не змогли дати однозначну відповідь, N = 1861. Аналіз регіонального

розподілу відповідей демонструє певні відмінності у доступності профорієнтаційних заходів. Найвищий рівень активності таких заходів зафіксовано на півдні України, де 23,3% респондентів відповіли, що у школі їх проводять часто. Для порівняння, у західному регіоні таких відповідей лише 11,5%, а у Києві – 11,1%. Отримані дані можуть свідчити про нерівномірний рівень доступу до профорієнтаційних активностей у школах залежно від регіону, що може впливати на поінформованість учнів та їхню здатність приймати обґрунтовані рішення щодо майбутньої професії.

Серед тих, у кого в школах проводилися профорієнтаційні заходи, уточнили, що саме проводилося, та отримали такі відповіді: зустрічі з представниками закладів освіти – 54,9%; психологічне тестування – 38,4%; профорієнтаційне тестування – 36,2%; зустрічі з представниками професій або роботодавцями – 25,5%; профорієнтаційні або мотиваційні тренінги / семінари – 24%; екскурсії на виробництва / до компаній – 17,4%; індивідуальні зустрічі з психологом або профорієнтологом – 11,2%; ярмарки професій – 8,3%; інше – 6,7%, N = 867.

Значна частка школярів висловлює потребу в отриманні інформації про вибір майбутньої професії. Так, 38,3% респондентів зазначили, що така інформація їм “дуже потрібна”, ще 35,9% обрали варіант “скоріше, потрібна”, N = 1597. Таким чином, майже три чверті опитаних (74,2%) висловлюють зацікавленість у профорієнтаційній інформації. Лише 18,5% школярів вважають її малопотрібною або зовсім непотрібною.

Потреба в профорієнтаційній інформації дещо різниться залежно від статі. Серед дівчат 40,6% обрали відповідь “дуже потрібна”, у той час як серед хлопців цей показник становить 32,2%. Дівчата рідше, ніж хлопці, відповідають, що така інформація їм не потрібна (7,6% проти 10,2%). За регіонами, найвищий запит на інформацію про професії зафіксовано на заході України, де 45,1% школярів відповіли, що така інформація для них дуже потрібна. Для порівняння, найнижчий рівень таких відповідей спостерігається на Півдні – 31,8%, тоді як частка респондентів, які вважають інформацію “скоріше, потрібною”, навпаки, є найвищою (41,2%). У Києві, на сході та в центрі України ситуація близька до загальнонаціональної: 36,2–38,7% респондентів відповіли, що така інформація дуже потрібна. Таким чином, результати свідчать про високий рівень запиту на профорієнтаційні ресурси серед українських школярів.

Найзручніше опитаним отримувати інформацію про професії з інтернету – 78,2% (рис. 1).

У Києві та на заході цей показник особливо високий – 84,1% та 81,2% відповідно. Важливою формою отримання інформації залишаються спілкування з професіоналами (50,1%) і спеціальні курси або тренінги (40%). Шкільні заходи мають меншу популярність – 35,8%, хоча на півдні їх зазначили 43% учнів.

На запитання щодо форматів, з яких учням цікаво дізнаватися про професії, найпоширенішим виявився варіант зустрічей з професіоналами – 60,9% опитаних. Високо цінуються екскурсії на підприємства (54,1%) та офлайн-заходи з представниками професій (46,9%). Це свідчить про зацікавленість молоді в практичних, живих форматах взаємодії. Цікавість до інтерактивного й цифрового контенту також залишається висо-

кою: відео або блоги в соцмережах обрали 39,2% школярів, проходження тестів – 39,7%, онлайн-лекції або вебінари – 33,6%. Вік впливає на вибір формату. Старші учні (віком 16–17 років) частіше віддають перевагу всім варіантам, окрім проходження тестів, ніж молодші (віком 14–15 років). Наприклад, екскурсії на підприємства цікавлять 59,1% старших школярів проти 49,9% молодших, а відео в соцмережах – відповідно 43,6% проти 35,6%. Розподіл за статтю також виявив певні відмінності. Дівчата частіше за хлопців обирали екскурсії (56,6% проти 46,9%), проходження тестів (43,9% проти 28%), а також офлайн-заходи з професіоналами (49% проти 40%).

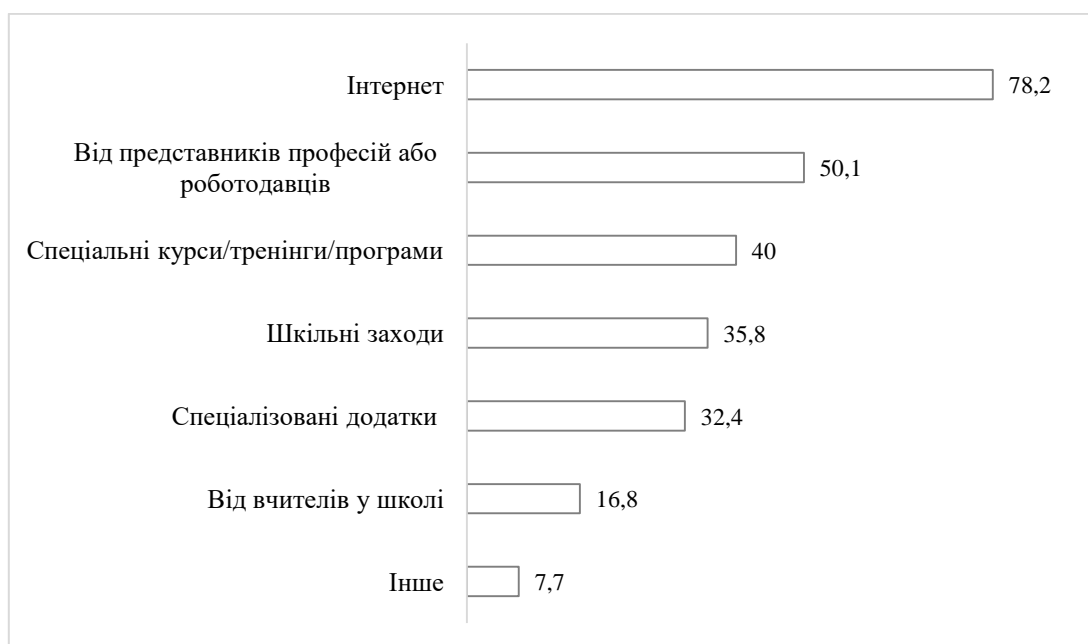

Рис. 1. Розподіл відповідей U-репортерів на запитання: “Звідки Вам зручно отримувати інформацію про професії?”, N = 1482, %

Найчастіше опитані радяться з батьками при плануванні свого майбутнього, так відповіли 71,8% учнів, N = 1339. Більшість опитаних школярів планують продовжувати навчання після школи – насамперед у закладах вищої освіти. Такий вибір зробили 60,6% респондентів. Професійно-технічну освіту (коледжі, профтехи) обирають 15%, а ще 6,2% хотіли б навчатися за кордоном. Водночас 15,5% ще не визначилися з вибором, і лише 0,5% не планують продовжувати навчання (рис. 2). З віком орієнтація на вищу освіту стає виразнішою: серед 16–17-річних 70,8% планують вступ до університету, тоді як серед 14–15-річних – лише 52,2%. Молодші школярі частіше обирають коледжі або ще не визначилися. У дівчат прагнення здобути вищу освіту виражене сильніше, ніж у хлопців (64,5% проти 48,8%). Натомість професійно-технічну освіту частіше розглядають хлопці, ніж дівчата (19,9% проти 13,4%). Хлопці

частіше за дівчат вказували варіант навчання за кордоном (8,9% проти 5,4%) або ще не визначилися (18,8% проти 14,3%). За регіональним розподілом, найвищий рівень зацікавленості у вищій освіті – серед школярів заходу (68,6%) та Києва (68,4%), а найнижчий – у центрі (57,2%) та на півночі (57,1%). Найбільше опитаних, які ще не визначилися, проживають на сході (19,6%), а найменше – у Києві (5,3%). Навчання за кордоном наразі обирають найчастіше школярі з Києва – 13,2%.

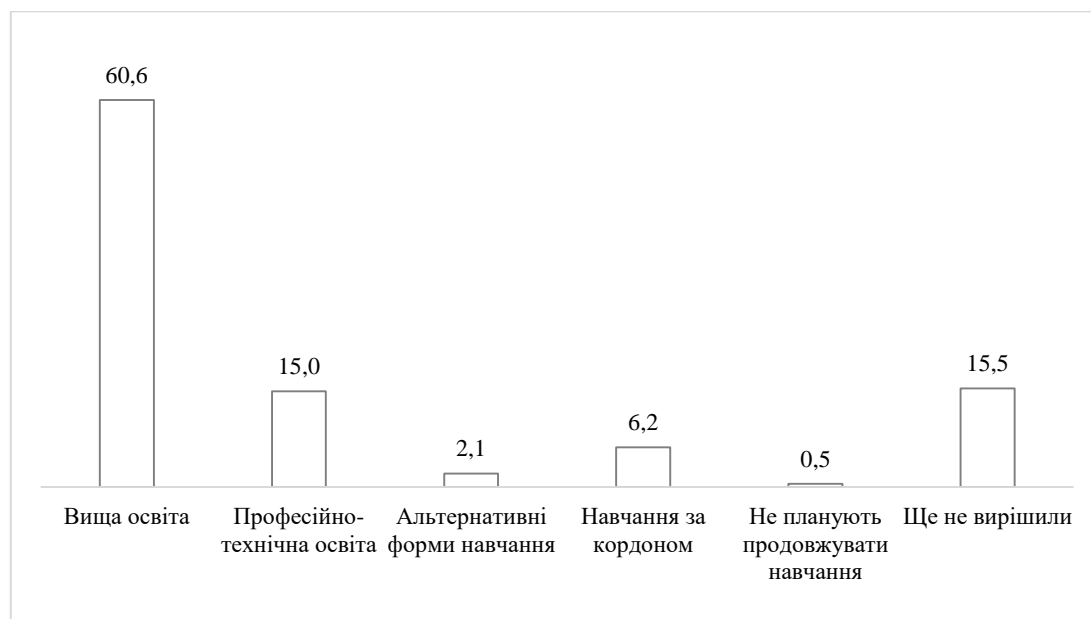

Рис. 2. Розподіл відповідей U-репортерів на запитання: “Яку освіту Ви плануєте обрати після школи?”, N = 1364, %

Отже, більшість опитаних учнів знають, що таке профорієнтація. Проте в третини опитаних у школі не проводять заходи, які допомагають обрати професію. Формат зустрічі з представниками закладів освіти є найпоширенішим серед тих, які відповіли, що такі заходи проводяться у школі. Абсолютна більшість відповіла, що інформація про вибір майбутньої професії дуже потрібна. Найзручнішим джерелом профорієнтаційної інформації для опитаних є інтернет (сайти, відео, соціальні мережі). Найзручнішими форматами отримання інформації про професії: зустрічі з представниками професій та екскурсії на підприємства. Найчастіше опитані учні радяться з батьками при плануванні майбутнього.

Опитування “Участь студентів в органах студентського самоврядування”. У співпраці з Громадською спілкою “Українська студентська ліга” з 3 по 17 лютого 2025 р. було проведено опитування серед студентської молоді з метою з’ясувати, що впливає на участь студентів в органах студентського самоврядування (ОСС). Основна увага була зосереджена на виявленні мотивацій до участі, бар’єрів, що перешкоджа-

ють залученню, а також проблем, з якими стикаються студенти в процесі діяльності в ОСС.

Результати опитування мають практичне значення для формування стратегії діяльності Громадської спілки “Українська студентська ліга”, спрямованої на розвиток лідерського потенціалу та активної громадянської позиції студентів. Крім того, отримані дані стануть основою для вдосконалення національної програми “Розвиток ОСС”, що реалізується Громадською спілкою “Українська студентська ліга” з метою підвищення інституційної спроможності органів студентського самоврядування в Україні. Нарешті, на підставі результатів буде підготовлено рекомендації щодо підвищення ефективності залучення молоді до студентського самоврядування, що можуть бути використані як на рівні окремих закладів вищої освіти, так і в рамках освітньої політики держави загалом. Цільовою аудиторією опитування стала студентська молодь віком 16–24 роки. Загальна кількість респондентів становила 2481 студент, які представляють різні регіони України.

Відповідно до результатів опитування, рівень обізнаності студентської молоді щодо наявності органів студентського самоврядування у їхніх закладах вищої освіти є доволі високим. Зокрема, майже половина респондентів (48,6%) зазначила, що добре знайомі з діяльністю ОСС. Ще 38,3% респондентів знають про наявність таких органів, але мають лише загальне уявлення про їхню роботу. Натомість 13,1% студентів зізналися, що взагалі не знають про наявність ОСС у своєму закладі освіти, N = 2481.

Близько третини респондентів (31,3%, N = 2125) зазначили, що на момент опитування є активними учасниками органів студентського самоврядування, ще 17,4% мають досвід такої участі в минулому. Таким чином, майже половина студентської молоді (48,7%) уже брала участь у діяльності ОСС. Водночас 19,7% студентів висловили бажання долучитися до самоврядування в майбутньому, що свідчить про наявність значного потенціалу для залучення нових учасників; 31,6% опитаних заявили, що не мають інтересу до участі в ОСС. Аналіз за статтю виявив деякі відмінності: серед жінок активну участь у самоврядуванні беруть 32,8%, а серед чоловіків – 28,3%. Небажання долучатися до діяльності ОСС частіше висловлювали чоловіки (36,8%) порівняно з жінками (28,7%).

Найпоширенішим джерелом інформації про ОСС є офіційні інформаційні ресурси закладів вищої освіти або самих органів самоврядування – саме їх зазначили 39,6% респондентів. Це свідчить про важливість підтримки й розвитку якісної онлайн-комунікації як інструменту залучення студентства до участі в ОСС. Водночас значна частка студентів дізналася про ОСС через неформальні джерела: від старости групи (14,4%), старшокурсників (11,7%), друзів (9,4%) та викладачів (7,9%). Це підкреслює роль міжособистісної комунікації в поширенні інформації про студентське самоврядування. Детальніше про канали інформування про ОСС у закладах вищої освіти показано на рисунку 3.

Аналіз мотиваційної складової свідчить, що основним чинником залучення молоді до ОСС є прагнення до особистісного розвитку та соціалізації. Понад половину опитаних (52,7%, N = 1685) зазначили, що їх мотивувала б можливість отримати додатковий

досвід і розширити соціальні зв'язки. Значну роль відіграє і бажання впливати на прийняття рішень у закладі освіти (47,9%), а також прагнення до розвитку “м'яких” навичок – лідерства, комунікації, управління (45,5%). Майже 40% студентів вказали на зацікавленість у культурно-мистецьких ініціативах і дозвіллі поза межами навчального процесу як додатковий мотиваційний фактор. Для третини респондентів (33,9%) стимулом є можливість отримання бонусів до академічного рейтингу, а 31,1% привабливою перспективою підтримки студентських ініціатив через механізми самоврядування. Водночас 14,6% студентів не бачать для себе жодної мотивації для участі в ОСС, що свідчить про потребу в додатковій комунікації щодо цінності студентського самоврядування для розвитку молодого людини.

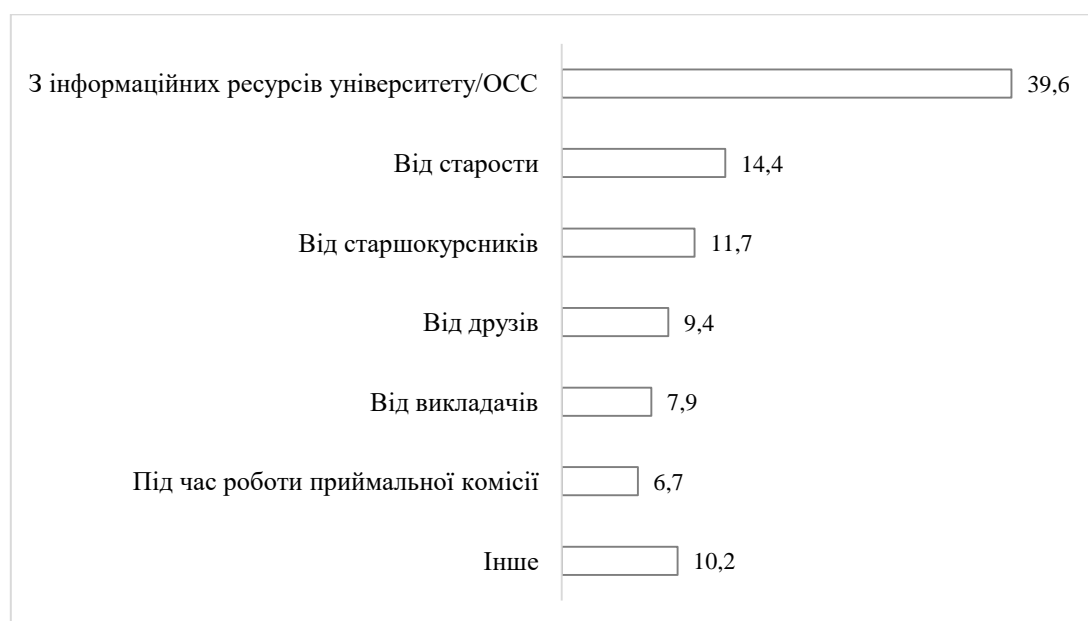

Рис. 3. Розподіл відповідей U-репортерів на запитання: “Як Ви дізналися про ОСС у Вашому ЗВО?”, N = 2099, %

Помітні також відмінності у мотиваційних орієнтаціях за статтю. Так, жінки частіше, ніж чоловіки, вказували на бажання отримати додатковий досвід (57,8% проти 44,1%), розвивати комунікативні та лідерські навички (48,4% проти 40,4%), а також брати участь у культурно-мистецьких заходах (42,5% проти 31,0%). Натомість серед чоловіків дещо вищим є прагнення впливати на рішення в закладі освіти (49,3% проти 46,9%) і більша частка тих, які не бачать причин для участі (18,6% проти 12,2%).

Попри потенційні переваги залучення до органів студентського самоврядування, респонденти відзначають низку бар'єрів, що стримують активність студентів у цій сфері. Найпоширенішою причиною є брак часу – понад половину опитаних (55,1%) пояснюють свою неучасть інтенсивним навчанням або необхідністю працювати. Дру-

гий за значущістю бар'єр – низький рівень зацікавленості студентів у діяльності ОСС (51,6%). Це може бути зумовлено як недостатньою комунікацією щодо результатів діяльності ОСС, так і слабким відчуттям впливу на ухвалення рішень у ЗВО (рис. 4).

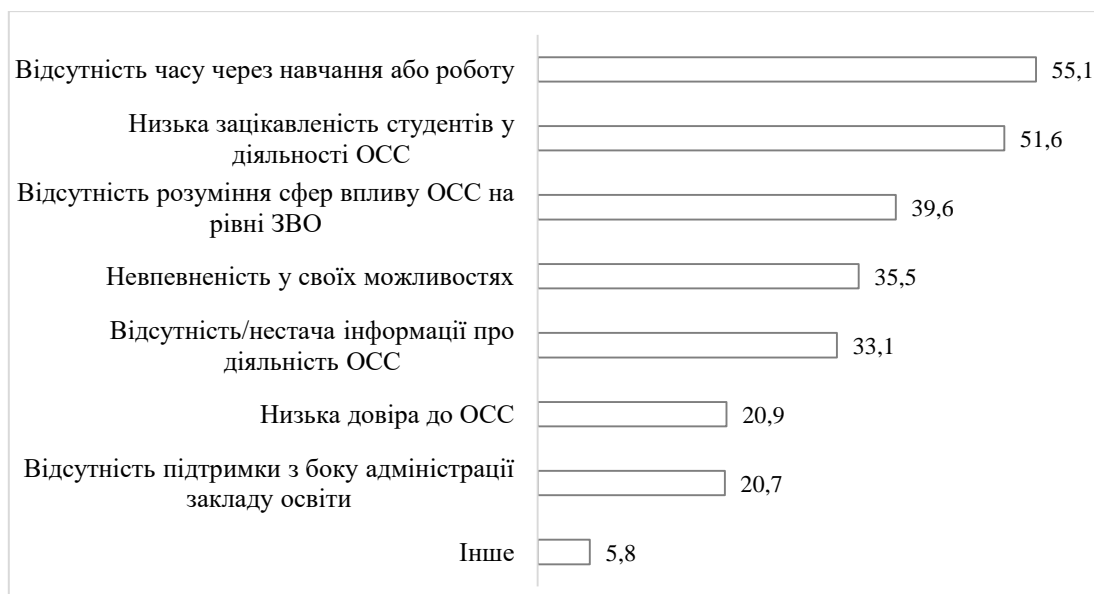

Рис. 4. Розподіл відповідей U-репортерів на запитання: “Які бар'єри, на Вашу думку, перешкоджають студентам долучатися до ОСС?”, N = 1898, %

Близько третини респондентів наголошують на відсутності чіткого уявлення про функції й повноваження студентського самоврядування (39,6%) та брак інформації про його діяльність (33,1%). Це свідчить про потребу в системній інформаційній кампанії з боку ОСС та адміністрацій ЗВО щодо ролі самоврядування в академічному житті. Також 35,5% опитаних зізнались у власній непевненості щодо своїх можливостей бути ефективними учасниками ОСС. Близько п'ятої частини студентів зазначили як проблему відсутність підтримки з боку адміністрації (20,7%) або загальну недовіру до органів самоврядування (20,9%).

Понад третину респондентів (36,8%, N = 1895) вважають роботу органів студентського самоврядування у своєму ЗВО ефективною. Ще майже 40% оцінюють її як середню, тобто визнають наявність певної користі або діяльності, проте бачать простір для вдосконалення. Натомість лише 11,3% студентів вказали на низьку ефективність ОСС, що є відносно невеликим показником і може свідчити про загалом позитивне або помірковано позитивне ставлення до студентського самоврядування. Цікаво, що 12,2% студентів не змогли оцінити ефективність ОСС, що може бути пов'язано з недостатньою інформованістю про його діяльність або низьким рівнем залученості.

Участь в органах студентського самоврядування часто супроводжується низкою труднощів, які суттєво впливають на ефективність діяльності та рівень мотивації сту-

дентів. Серед найпоширеніших проблем респонденти вказали низьку зацікавленість інших студентів у спільних проєктах – цей бар'єр згадали понад половину опитаних – 50,3% (рис. 5). Це свідчить про недостатню інтеграцію ОСС у життя студентської спільноти та потребу у більш активній комунікації.

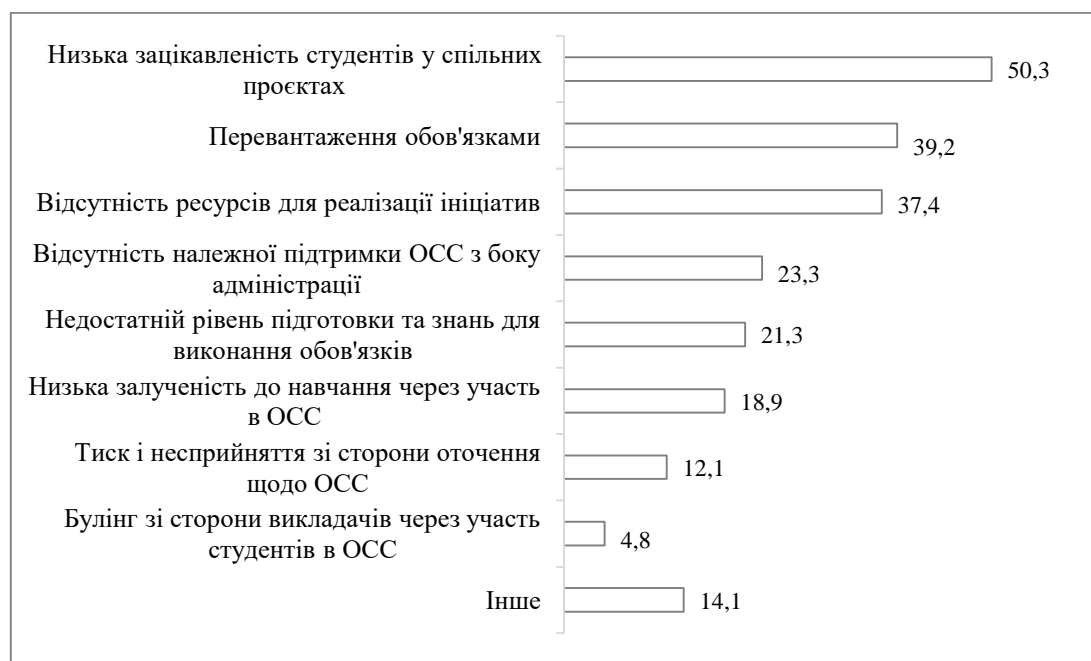

Рис. 5. Розподіл відповідей U-репортерів на запитання: “Які проблеми найчастіше виникають у студентів, які беруть участь в ОСС?”, N = 1838, %

Майже 40% студентів зазначили перевантаження обов'язками як одну з головних труднощів, що може свідчити про нераціональний розподіл ролей або недостатню підтримку з боку команди. На відсутність ресурсів для реалізації ініціатив, що обмежує спроможність ОСС діяти ефективно, вказали 37,4% учасників. Серед організаційних бар'єрів фігурує відсутність належної підтримки з боку адміністрації ЗВО (23,3%), а також недостатній рівень підготовки для виконання обов'язків (21,3%), що вказує на потребу в системному супроводі, наставництві та навчанні активістів. Крім того, 18,9% студентів визнали, що участь в ОСС негативно впливає на їхню залученість до навчального процесу, порушуючи питання балансу між академічними та громадськими обов'язками. Менш поширеними, але тривожними є випадки тиску з боку оточення (12,1%) та навіть булінгу з боку викладачів (4,8%) – ці ситуації потребують окремої уваги з боку адміністрацій і створення безпечного середовища для молодіжного активізму.

Отже, майже половина опитаних студентів знайома з діяльністю ОСС (студентської ради, сенату, парламенту, уряду тощо) у їхньому закладі вищої освіти. Зазвичай

про діяльність ОСС дізнаються із інформаційних ресурсів університетів/ОСС. Головним мотиватором залучення до ОСС для опитаних є можливість отримати додатковий досвід і розширення соціальних зв'язків. Одним з основних бар'єрів долучення до ОСС є відсутність часу через навчання або роботу.

Опитування “Освітні потреби школярів” було проведене спільно з Міністерством освіти і науки України з 17 лютого по 3 березня 2025 р. серед учнів 5–11 класів з метою з'ясувати реальні освітні потреби школярів для створення комплексної політики “Освіта для життя”, що спрямована на повноцінне й якісне впровадження реформи НУШ.

Результати опитування будуть опрацьовані десятьма робочими групами за участі експертів-практиків і візійних експертів, які працюють над оновленням змісту шкільної освіти. Створені ними концепції освітніх галузей вплинуть на те, що вивчатимуть учні у школах, якими користуватимуться підручниками, як виглядатимуть шкільні класи, лабораторії, майстерні, та як відбуватиметься взаємодія між учителем та учнями під час навчання. Окрім впливу відповідей школярів на змістову частину політики, МОН планує використовувати зведені результати для комунікації та адвокації освітніх змін: для пояснення актуальності нових підходів, посилаючись на думку кінцевих бенефіціарів освітніх політик – самих учнів. Загальна кількість респондентів становила 2878 школярів, які представляють різні регіони України.

Згідно з отриманими даними, найбільше захоплення учнів у процесі навчання викликає усвідомлення його практичної цінності для майбутнього: майже половина респондентів (48,2%) зазначила, що їх мотивує розуміння того, що здобуті знання стануть у пригоді для професійної реалізації. На другому місці – відчуття відкриття чогось нового та корисного (40,9%), що свідчить про значущість новизни та особистої користі в освітньому процесі. Третина опитаних (35,1%) вказала на важливість можливості застосувати знання поза школою. Цікавими для частини учнів виявилися й аспекти, пов'язані зі стилем викладання: 25,2% зацікавлюють нестандартні пояснення вчителів, а 20,4% – інтерактивні завдання та технології. Певну роль у мотивації до навчання також відіграють високі оцінки й досягнення (27%), N = 2878.

Віковий аналіз виявив певні закономірності. Наприклад, учні віком 10–13 років частіше за інших зазначали, що їх надихає розуміння важливості знань для майбутньої професії (51,5%) та інтерактивні завдання (24,5%). Серед старших (віком 16–17 років) збільшується частка тих, яких мотивує можливість застосовувати знання в реальному житті (39,4%) і нестандартний підхід учителів (29,9%). Аналіз відповідей за статтю показав, що дівчата частіше, ніж хлопці, вказують на важливість практичного застосування знань (50,2% проти 44,1%), цікаві пояснення вчителя (26,9% проти 21,7%) та досягнення (29,8% проти 21%).

Більшість респондентів (68,8%) зазначили, що їм було б однозначно цікавіше навчатись, якби класи або кабінети були більш сучасними, зокрема, обладнані зручними меблями, новітньою технікою та оновленим оснащенням. Ще 21,4% обрали варіант “скоріше, так”, тобто загалом поділяють цю думку (рис. 6). Таким чином, понад 9 із 10 опитаних (90,2%) позитивно оцінюють потенційний вплив оновлення навчального середовища на власну залученість до навчання, N = 2834. Натомість лише 1,9%

відповіли “скоріше, ні”, а 5,6% вважають це питання для себе неважливим. Отже, лише 7,5% учнів не вбачають суттєвого зв'язку між матеріальними умовами та своїм інтересом до навчання. Такий розподіл відповідей підкреслює важливість інвестицій у покращення фізичного навчального простору як одного з чинників підвищення освітньої мотивації серед молоді.

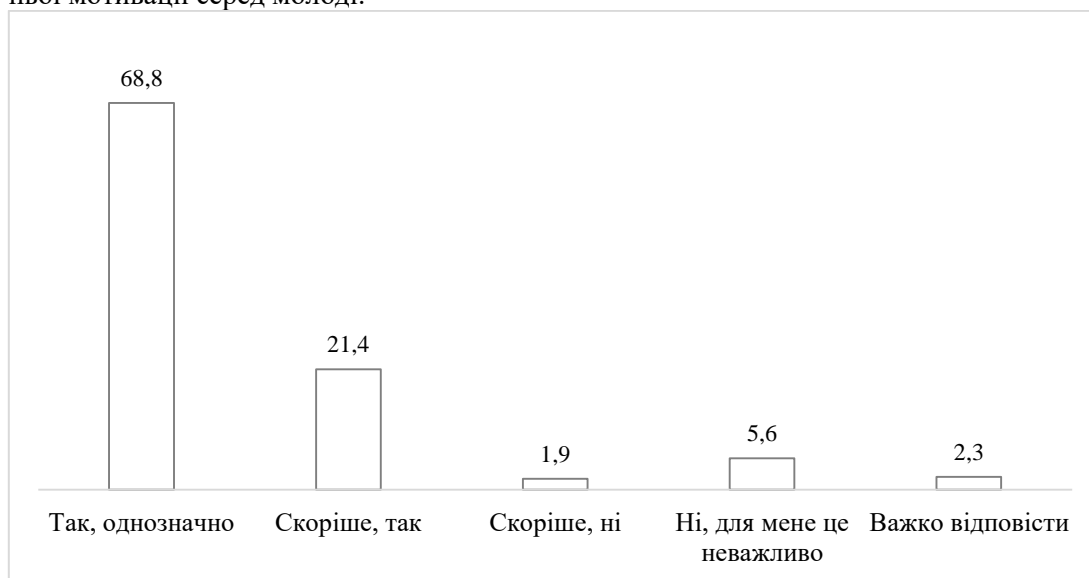

Рис. 6. Розподіл відповідей U-репортерів на запитання: “Чи було б Вам цікавіше навчатися, якби класи/кабінети були більш сучасними (мали зручні меблі, сучасну техніку та нове обладнання)?”, N = 2834, %

Згідно з результатами, можемо спостерігати значний інтерес учнів до впровадження новітніх технологій у навчальний процес. Найбільше респонденти (55,7%) хотіли б використовувати 3D-моделі та анімації під час уроків, що вказує на запит молоді на більш наочне та візуально насичене засвоєння матеріалу. Високий рівень зацікавленості також спостерігається щодо навчальних ігор – майже половина опитаних (49,9%) вважає їх корисним інструментом для навчання. Подібний показник мають інтерактивні симуляції на комп'ютері (46,0%) і VR-окуляри для занурення у віртуальну реальність (45,1%), що свідчить про прагнення учнів до більш захопливих і технологічно прогресивних форм навчання, N = 2785.

Понад 50% респондентів (51,8%) вказали, що найбільше їм подобається проводити експерименти та досліді на уроках. Це свідчить про високий інтерес до практично орієнтованого навчання, яке передбачає активне залучення учнів до дослідницької діяльності. Значна частка учнів також віддає перевагу виконанню творчих завдань (39,2%) та роботі в команді над проектами (38,0%), що вказує на потребу в самовираженні та колективній взаємодії в освітньому процесі. Водночас 30,9% учнів цікавить слухання пояснень учителя. Найменш популярними серед запропонованих варіантів

виявилися виконання вправ (13,2%) та практичні завдання (21,7%), що може свідчити про обмежену мотивацію до рутинних або стандартних форм навчальної діяльності, N = 2740. Аналіз відповідей за віком показує, що учні віком 10–13 років частіше за інших обирають творчі завдання (44,4%) та роботу в команді (40,9%), порівняно з учнями віком 14–15 років і 16–17 років. Інтерес до пояснень учителя зростає з віком: від 28,9% у молодшій віковій групі до 32,2% у старшій. Водночас експерименти та дослідження мають стабільно високий інтерес серед усіх вікових категорій – понад 51%.

Лише меншість школярів регулярно застосовує шкільні знання у повсякденному житті. Зокрема, лише 18,7% учнів відповіли, що використовують ці знання майже щодня, а ще 20,2% – кілька разів на тиждень. Водночас понад половину респондентів (55,7%) зазначили, що використовують шкільні знання нечасто (45,2%) або ніколи (10,5%), що може вказувати на недостатню практичну орієнтованість шкільної програми або складність трансляції знань у реальне життя. Аналіз за віком виявляє чітку вікову динаміку (рис. 7). Учні молодшої вікової групи (віком 10–13 років) частіше застосовують шкільні знання у повсякденному житті (25,0% майже щодня) порівняно з підлітками віком 14–15 років (19,5%) та старшими учнями віком 16–17 років (13,6%). Зі зростанням віку збільшується частка тих, які зазначають, що використовують знання нечасто або ніколи (до 61,4% серед 16–17-річних). Це може бути пов'язано як із зміною структури навчального матеріалу, так і з іншими запитами й інтересами старших підлітків.

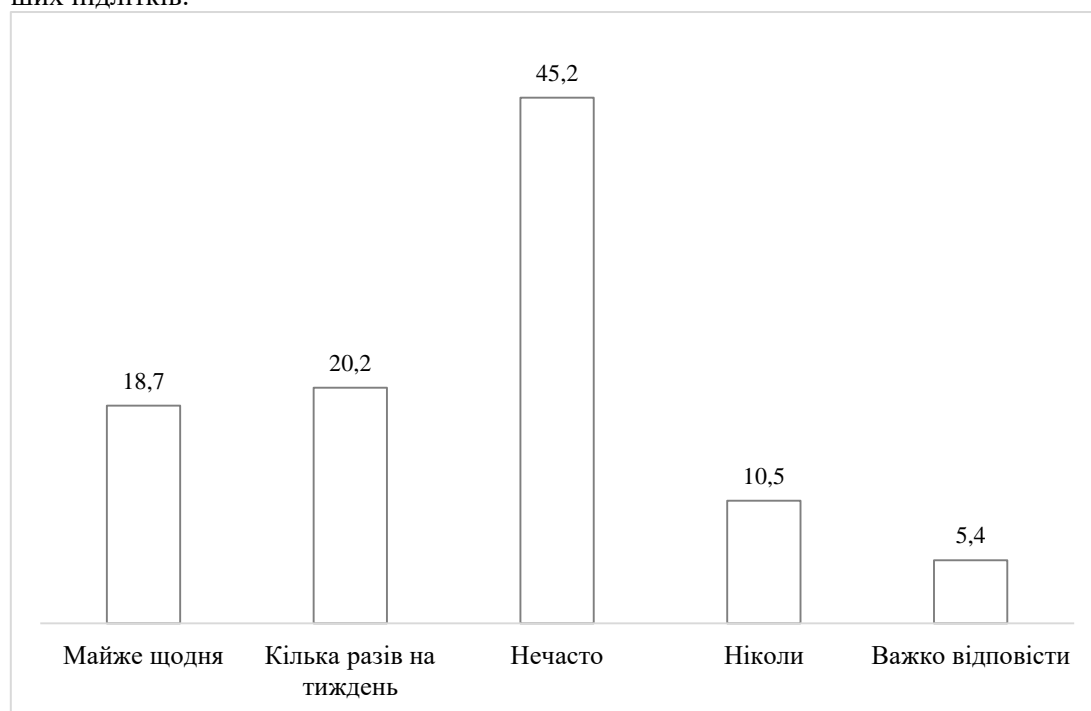

Рис. 7. Розподіл відповідей U-репортерів на запитання: “Як часто Ви застосовуєте шкільні знання у своєму житті (у хобі, спілкуванні, іграх тощо)?”, N = 2719, %

Регіональний розріз демонструє помітні відмінності. Найчастіше про регулярне використання шкільних знань (майже щодня) повідомляли учні Києва (30%) та центру (22,9%), а найнижчі показники були на півдні (13,6%) та Сході (15,8%). Водночас частка тих, які рідко або ніколи не застосовують шкільні знання, найвища на півдні (62,7%) і найнижча в Києві (45%). Це може свідчити про різний рівень інтеграції навчального контенту в практичне життя та можливі регіональні відмінності в підходах до викладання або позашкільної активності.

Отже, найбільше захоплення учнів у процесі навчання викликає усвідомлення його практичної цінності для майбутнього. Більшість респондентів зазначають, що їм було б однозначно цікавіше навчатися, якби класи або кабінети були більш сучасними – зокрема, обладнані зручними меблями, новітньою технікою та оновленим оснащенням. Отримані дані свідчать про значний інтерес учнів до впровадження новітніх технологій у навчальний процес. Більшості учнів подобається проводити експерименти та дослідження, що свідчить про високий інтерес до практично орієнтованого навчання, яке передбачає активне залучення учнів до дослідницької діяльності.

Більше інформації щодо проекту U-Report і результатів інших опитувань можна знайти за посиланнями: www.facebook.com/ureportukraine та www.ukraine.ureport.in. Якщо Ви маєте пропозиції щодо опитувань або пріоритетних тем, які стосуються діяльності Вашої організації та з приводу яких U-Report може провести діалог з великою кількістю молоді України, будь ласка, пишіть на електронну пошту: ureport.ukraine@gmail.com.

Список використаних джерел

1. Демчук В.С. Дайджест опитувань U-Report: III квартал 2023 р. (внутрішній туризм, радіаційна та ядерна безпека, фінансова грамотність). *Український соціум*. 2023. № 3 (86). С. 137–145. <https://doi.org/10.15407/socium2023.03.137>
2. Демчук В.С. Дайджест опитувань U-Report: IV квартал 2023 р. (насильство у стосунках, культура благодійності та ставлення до одностатевих партнерств). *Український соціум*. 2023. № 4 (87). С. 97–107. <https://doi.org/10.15407/socium2023.04.097>
3. Демчук В.С., Гупало А.І. Дайджест опитувань U-Report: I–III квартали 2024 р. (фізична активність молоді, мінна безпека та обізнаність підлітків щодо менструальної гігієни, техніки самодопомоги молоді, ставлення молоді до вакцинації, індекс значущості молоді, участь молоді у процесах відновлення України, молодіжна політика та читацькі інтереси молоді). *Український соціум*. 2024. № 1-2 (88-89). С. 153–184. <https://doi.org/10.15407/socium2024.01-02.153>
4. Демчук В.С., Гупало А.І. Дайджест опитувань U-Report: IV квартал 2024 р. (плани молоді щодо майбутнього, Всесвітній день заощаджень, участь у волонтерській діяльності). *Український соціум*. 2024. № 3-4 (90-91). С. 129–139. <https://doi.org/10.15407/socium2024.03-04.129>

Надійшла 10.03.2025

Прорецензована 19.03.2025

Підписана до друку 31.03.2025

References

1. Demchuk, V.S. (2023). Digest of U-Report surveys: third quarter of 2023 (domestic tourism, radiation and nuclear safety, financial literacy). *Ukr. socium – Ukrainian Society*, 2023, 3 (86), 137-145. <https://doi.org/10.15407/socium2023.03.137> [in Ukrainian]

2. Demchuk, V.S. (2023). Digest of U-Report surveys: 4th quarter of 2023 (violence in relationships, culture of charity and attitudes towards same-sex partnerships). *Ukr. socium – Ukrainian Society*, 2023, 4 (87), 97-107. <https://doi.org/10.15407/socium2023.04.097> [in Ukrainian]

3. Demchuk, V.S., Hupalo, A.I. (2024). Digest of U-Report surveys: I–III quarter of 2024 (physical activity of young people, mine safety and menstrual hygiene awareness among adolescents, techniques of self-support, attitudes to vaccination, youth meaningfulness index, participation of young people in the processes of recovery of Ukraine, youth policy and reading interests of youth). *Ukr. socium – Ukrainian Society*, 2024, 1-2 (88-89), 153-184. <https://doi.org/10.15407/socium2024.01-02.153> [in Ukrainian]

4. Demchuk, V.S., Hupalo, A.I. (2024). Digest of U-Report surveys: IV quarter of 2024 (plans of youth for the future, world savings day, participation in volunteering activities). *Ukr. socium – Ukrainian Society*, 2024, 3-4 (90-91), 129-139. <https://doi.org/10.15407/socium2024.03-04.129> [in Ukrainian]

Received on March 10, 2025

Reviewed on March 19, 2025

Signed for printing on March 31, 2025